

М-р Горан Димовски¹

**ДИЛЕМИТЕ ВО ВРСКА СО НЕКОИ ОДРЕДБИ ОД КРИВИЧНИОТ ЗАКОНИК НА
РЕПУБЛИКА СЕВЕРНА МАКЕДОНИЈА**

„Ослободителната пресуда за виновниот е казната на судијата“ (Публио Сиро)

1.04 Стручна статија

**УДК 343.3/7:340.13(497.7)
343.3/7:340.13(497.11+497.5)**

Апстракт

Целта на овој труд е да укаже на некои дилеми што произлегуваат од битијата на кривичните дела во нашиот Кривичен законик, кои се од номотехнички аспект, а кои понатаму, покрај теоретските, предизвикуваат и практични проблеми не само при постапувањето на полицијата и јавното обвинителство, туку и при самото донесување и описот на пресудата од страна на судот. Секако, трудот има намера да укаже и на релевантните институции креатори на политиката за тоа во кој правец треба да се движат најавените измени на Кривичниот законик, а не само да се сведат на „преземање“ кривични дела што ќе предизвикаат уште поголеми забуни.

Преку користење на методите на анализа и синтеза, како и конкретизација и спецификација, ќе се посвети внимание на досега воочените дилеми од судската практика, а секако, ќе се истакнат и евентуалните нови дилеми. Каде што е потребно и соодветно, ќе биде искористен и компаративниот метод со цел да се прикажат одредени законски решенија во нашето соседство.

Конечно, трудот дава и конкретни предлози на авторот за измена или допрецизирање на описите на некои кривични дела, како и насоки со цел да се усогласат и

¹ Авторот е кандидат за судија/јавен обвинител од 7-та генерација при Академијата за судии и јавни обвинители „Павел Шатов“ Скопје. Дипломирал и магистрирал на Правниот факултет „Јустинијан Први“ Скопје на Катедрата по кривично право и криминологија. Е-пошта gorandmvsk@yahoo.com.

останатите закони со Кривичниот законик, затоа што од суштинска важност е нормативната реформа да биде сеопфатна, јасна и прецизна.

Клучни зборови: реформа, противправно стекнување и прикривање имот, точење алкохол на малолетници, бесправно градење, прецизност, јасност.

Вовед

Кривичното законодавство треба да ги отсликува состојбите во политичкиот, економскиот и правниот систем на една држава со цел да бидат исполнети основните идеи и постулати на кривичната постапка – секој човек е невин сè додека не биде докажано спротивното во законита и правична постапка и нема казна без соодветен закон (*nullum crimen, nulla poena sine lege*). Особено, кривичното законодавство треба да биде во тек и во чекор и со останатите правни гранки – управното и граѓанското право.

Нашата земја, како веќе долгогодишен кандидат за членство во Европската Унија (2005), а исто така и како долгогодишен потписник на Европската конвенција за основните човекови права и слободи (1997), се чини дека на моменти „затајува“ во поглед на задоволителноста на кривичноправната рамка, нејзината конзистентност, јасност и прецизност. Ова, дотолку повеќе што нашиот Кривичен законик (во понатамошниот текст КЗ) од неговото донесување во 1996 година, па до денес е изменет и дополнуван, ни повеќе ни помалку, туку точно 30 пати.² Овие измени некогаш биле во согласност со процесот на хармонизација со европското законодавство, некогаш со цел фаќање чекор со современите европски трендови за гонење и сузбивање на криминалот, но доколку се направи поминуциозна анализа на некои кривични дела, нивните битија и одредбите, ќе се дојде до заклучок дека навистина има теоретски и практични проблеми, кои доколку досега не предизвикале практични дубиози пред правосудните органи, сигурно допрва ќе предизвикаат.

² „Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/1996, 80/1999, 4/2002, 43/2003, 19/2004, 81/2005, 60/2006, 73/2006, 7/2008, 139/2008, 114/2009, 51/2011, 135/2011, 185/2011, 142/2012, 166/2012, 55/2013, 82/2013, 14/2014, 27/2014, 28/2014, 41/2014, 115/2014, 132/2014, 160/2014, 199/2014, 196/2015, 226/2015, 97/2017 и 248/2018.

1. Карактеристики на кривичноправната законска рамка

Со цел да се добие јасна слика и претстава за тоа какви треба да бидат правните норми, особено описите на кривичните дела, треба да се тргне од конститутивните елементи на едно кривично дело. Со оглед на тоа што не постои теоретско разидување, туку напротив голема усогласеност³, елементите на едно кривично дело се:

- дејствие (човеково);
- противправност;
- вина (прекор);
- казновост; и
- предвиденост во законот.

Сите овие 5 елементи треба да бидат **компактни, инхерентни едни на други, прецизни, јасни, извесни и предвидливи**. Зошто? Затоа што мора да биде задоволен критериумот на „владеење на правото“ не само во националните постапки, туку и во идни (потенцијални) постапки пред ЕСЧП⁴. Токму доказ за тоа се и сложените тестови развиени од Судот за оцена на степенот на владеење на правото, кои се усвоени и од страна на други меѓународни тела за заштита на човековите права. Така, со цел да се задоволат условите предвидени со овие тестови, „сите ограничувања на основните права треба да бидат засновани врз: јасни, прецизни, пристапни и предвидливи правни правила; мора да бидат неопходни и пропорционални во однос на релевантната легитимна цел што сакаат да ја постигнат“⁵.

Исто така, пред воведувањето нови кривични дела, сметам дека е соодветно да се направи добра анализа и да се земат предвид и добро познатите **Енгел критериуми**, со цел да се исполнат условите за недуплирање одредено кривично дело во однос на правната класификација на делото во националното законодавство, неговата правна природа, како и строгоста на казната што би можело да ја добие одредено лице.

³ Камбовски, В., Коментар на Кривичен законик на РМ (2015) – Второ изменето и дополнето издание, Клуб Матица, стр. 53.

⁴ Council of Europe, The Rule of Law on the Internet and in the Wider Digital World, Council of Europe Publishing, Strasbourg, 2014b, p. 8.

⁵ Ристиќ, Ј., Структура и функционирање на ЕСЧП, Фондација „Фридрих Еберт“ – Скопје, 2018, стр. 26.

Дополнителен метод што би се искористил при „филтрирањето“ на законските битија на кривичните дела, секако, е и **статистичкиот метод**. Имено, преку анализа на (не)застапеноста на одредени кривични дела во практиката може да се дојде до заклучок дали е потребно тоа и натаму да опстојува или, пак, е време тоа да се декриминализира (да се помести во прекршочна или граѓанска област).

2. Дилемите во врска со одредбата „Точење алкохолни пијалаци на дете“ (член 204)

Како кривично дело чиј примарен објект на заштита е младината, односно нејзиниот правилен биолошки и социо-психолошки развој, ова дело е секогаш актуелно. Но, она што зачудува во практиката е постапувањето на обвинителствата и судовите, особено во делот во описот на дејствијата на извршување на кривичното дело.

Имено, согласно став 1, делото е извршено од „Тој што во угостителски или друг дуќан или место каде што се точат и се продаваат алкохолни пијалаци ќе послужи дете што наполнило 14 години“. Во однос на местото на извршување на делото, нема никаква дилема – тоа е угостителски или друг дуќан или место каде што се точат и се продаваат алкохолни пијалаци. Дилемата е во однос на дејствието на извршување. Согласно дикцијата на членот, *дејствие на извршување на кривичното дело* **е послужување**, *па оттука се поставува прашањето зошто тогаш делото се нарекува Точење алкохолни пијалаци?* Не само што има граматичко и јазично разликување помеѓу зборовите „точење“ и „послужување“, туку тоа доведува и до практичен проблем при лоцирање на кривичната одговорност. *Доколку се тргне од еден хипотетички пример – угостителски дуќан во кој има шанк каде што шанкерот го точи алкохолот, а келнерот е тој што го послужува, логично е да се постави дилема дали е одговорен само едниот или другиот? Или и двајцата? Ситуацијата станува уште покомплицирана со одговорноста на правното лице според ставот 4.*

Судската практика се одлучила (според моето мислење) за едно не баш јасно решение. Во Билтен на судската практика на Апелационен суд Штип⁶, како сентенција е издвоено мислењето дека **„и покрај тоа што не е утврдено кој од келнерите ги послужувале малолетните лица со алкохолни пијалаци, постои кривична одговорност**

⁶ АС Штип, Билтен на судска пракса, јуни 2013, стр. 35.

кај правното и одговорното лице за кривично дело 'Точење алкохолни пијалаци на малолетници' од чл. 204 ст. 4 в.в. ст. 1 од КЗ“ (КЖ 116/10 од 12.04.2010). Одговорноста на правното лице, судот тука ја црпел од членот 28-а од КЗ – правното лице е кривично одговорно ако до извршувањето на делото дошло со дејствие или со пропуштање на должниот надзор од страна на органот на управување или на одговорното лице во правното лице. Но, понатаму во образложението од пресудата е наведено дека обвинетиот како одговорно лице во правното лице бил присутен на критичната вечер во критичното место и како таков е задолжен за законитоста во работењето на правното лице. Следствено на ова, одговорен е и за точењето на алкохолните пијалаци, иако судот не утврдил кој од келнерите ги послужил малолетните лица. Што, пак, ако не бил присутен во локалот таа вечер? Иако е добро познато дека нашиот КЗ ја има прифатено претпоставената одговорност на правните лица, сепак, сметам дека за ова кривично дело особено е важно да биде утврдена не само претпоставената одговорност на одговорното лице, туку и на физичките лица како примарни извршители на ова дело. Зошто? Затоа што теоретски е можно малолетни лица во угостителски објект да носат и сопствен алкохол, па при евентуални контроли или рации од овластени службени лица да бидат затекнати во самиот објект, по што ќе следува одговорност на правното лице по инерција (ни криво ни должно!).

Дополнително, во вакви ситуации, сметам дека од суштинско значење е да се утврдат и кои се точните работни задачи согласно систематизацијата на работните места на одговорното лице во правното лице, со цел да не се врши повикување на одговорност што можеби и не е негова. Одговорното лице не е семоќно, па затоа треба да се утврди дали можело или било должно да има надзор и над овој сегмент од работењето.

2.1. Компаративни искуства во Србија и во Хрватска

Како што напознав во воведниот дел од овој труд, иако секое законодавство треба да биде индивидуализирано и приспособено на специфичностите во соодветната земја, сепак добро е да се погледнат и некои решенија во соседните законодавства.

Интересно е тоа што и двата законици не содржат кривични дела. Поконкретно, српскиот кривичен законик не содржи кривично дело „Точење алкохол на

малолетници/деца“. Законодавецот кај нашиот сосед се решил оваа девијантна појава да ја помести во прекршочната област, сметајќи ја како не толку опасна општествена појава. Така, во Законот за јавен ред и мир на Србија⁷ е определено дека оној што продава алкохолен пијалак на лице што очигледно е под дејство на алкохол или малолетно лице што не навршило 16 години, ќе се казни со парична казна од 20 000 до 100 000 илјади динари. Ставот 2 од членот 21 предвидува казна и за правното лице, која е значително повисока (од 200 до петстотини илјади динари), сопственикот и одговорното лице во правното лице. Доколку подетално се анализира дикцијата на овој член, секако дека веднаш ќе се воочи јасната, прецизна и недвосмислена интенција на законодавецот да го казни само оној што продава алкохол. Всушност, и самиот наслов на прекршокот од членот 21 е „Продавање алкохолни пијалаци...“. Не постои ниту јазична (терминолошка), ниту каква било друга дилема.

На иста линија е и законското решение во Хрватска. Кривично дело за ова противправно постапување на е предвидено, туку посебни закони содржат прекршочни одредби. Имено, согласно Законот за угостителска дејност⁸, забрането е услужување и допуштање консумирање алкохолни пијалаци или други напитки што содржат алкохол на лица помлади од 18 години. Предвидени се глоби согласно овој закон. Во законот за прекршоците против јавниот ред и мир⁹ е предвидена глоба за оној што дава алкохолни пијалаци на пијани лица или малолетници под 16 години. И тука, со исказот „оној што дава“ се покриваат прилично широк круг дејствија, па следствено, за ова нема никакви практични забуни.

3. Дилемите во врска со одредбата „Бесправно градење“ (член 244-а)

Бесправното градење како кривично дело со кое на директен начин се поткопува не само архитектонскиот и урбанистичкиот аспект на современото живеење, туку и целиот систем на основни човекови слободи и права, на најдиректен начин влијае врз квалитетот на животот на секоја индивидуа.

⁷ Sluzbeni glasnik RS (br.6/2016, 24/2018), clan 21.

⁸ Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti (NN br.85/15, 121/16...126/21), clanak 13.

⁹ Zakon o prekrsajima protiv javnog reda I mira (NN 5/90...29/94), clanak 19.

Токму во членот 244-а од Кривичниот законик на најсликовит начин може да се увиди „расчекорот“ за кој споменав погоре, односно потребата на кривичното законодавство да биде во тек и со останатите правни гранки – граѓанското и управното право.

Слободно можам да кажам дека постоењето на ова кривично дело се испроблематизира во последните десетина години по донесувањето на Законот за утврдување на правен статус на бесправни објекти¹⁰, популарно наречен Закон за легализација на дивоградби. Судската и јавнообвинителската практика менуваше и заземаше различни ставови со цел да служи како „тампон-зона“ помеѓу потребите на граѓаните и донесувањето на законите од страна на легислативните органи и извршната власт како предлагач.

Ставот 1¹¹ од делото е сосема јасен и како дејствија на извршување на ова кривично дело ги предвидува градењето, изведувањето градба или вршењето надзор над градба без одобрение или спротивно на тоа. Објект на дејствието е сопствено или туѓо земјиште. Од практичен аспект, ова би значело дека и инвеститорот и изведувачот и архитектот и надзорот може да влезат во извршителскиот круг на делото.

Согласно член **121 став 2 од Законот за сопственост и други стварни права**¹², постои (легална) можност да биде изграден градежен објект без одобрение, а дивоградителот да стекне право на сопственост на таквиот објект со дополнително добивање одобрение за градење од единицата на локалната самоуправа или од министерството (во зависност од градбата), доколку таквиот објект се вклопува во урбанистичкиот план. *Ставот 3, пак, дава можност и во случај на непостоење урбанистички план, по изминување 10 години од изградбата на објектот и потврдување на така изградениот објект со дополнително одобрение од надлежниот орган, повторно дивоградителот да стекне право на сопственост со уписот во Агенцијата за катастар на недвижности. Имајќи ги предвид овие одредби, стимулирањето на дивоградбите оди и повеќе од десет години наназад (Законот за сопственост е донесен во 2001 година со овие*

¹⁰ Закон за постапување со бесправно изградени објекти („Службен Весник на РМ“ бр. 23/2011, 54/2011, 155/2012, 53/2013, 72/2013, 44/2014, 115/2014, 199/2014, 124/2015, 129/2015, 217/2015, 31/2016 и 190/2017).

¹¹ Кривичен законик, член 244-а („Службен весник на РМ“ бр. 37/96...248/18).

¹² „Службен весник на РМ“ бр. 18/2001; 92/2008; 139/2009 и 35/2010.

одредби). Згора на ова, кога ќе се додаде и начелото на опортунитет при преземање на кривичното гонење, согласно кое би можело постапката да се запре и да не се презема гонење во однос на дивоградби за кои е поднесено барање за легализација до надлежен орган, тогаш навистина е прашање за милион евра дали треба да се реформира кривичното дело од член 244-а? Одговорот е, секако, да.

Најпрво, треба целосно да се избрише ставот 4 од делото, кој гласи: „Службено лице во локална самоуправа или во орган на државна управа надлежен за вршење на работите од областа на уредување на просторот, кое ќе донесе решение за локациски услови спротивно на важечки урбанистички план или ќе издаде одобрение за градење спротивно на решението за локациски услови и стори нарушување на планираниот простор...“ Имено, согласно Законот за изменување и дополнување на Законот за градење од 2011 година¹³, решението за локациски услови повеќе не постои како управен акт и прилог документ што се бара кон поднесувањето барање за издавање одобрение за градење. Наместо него, постојат друг сет на документи што се доставуваат, а првенствено градбата треба да биде во согласност со изводите од Деталниот урбанистички план или од Генералниот урбанистички план. Оттука, не постои и не може да постои одговорност по став 4 за службените лица во општините или во министерството кога го нема едното од конститутивните обележја на кривичното дело.

Понатаму, интересен е **заклучокот на Апелационен суд Скопје од 2019 година¹⁴, согласно кој кривичното дело „Бесправно градење“ од чл. 244-а ст. 1 од КЗ се однесува само на градби од чл. 73 од Законот за градење¹⁵ за кои треба одобрение за градење согласно чл. 56 од Законот за градење, а не и за градби од чл. 73 од Законот за градење за кои е потребно решение за градење согласно чл. 74 од Законот за градење.** Веднаш да појаснам дека градбите согласно членот 73 за кои општината или министерството за транспорт и врски издаваат решение се градби од типот на базени во функција на објект за индивидуално домување, натстрешници во функција на објект, спомен-обележја, гробишта,

¹³ „Службен весник на РМ“ бр. 18/2011, член 27 со кој се изменува член 59.

¹⁴ Билтен бр. 11, Апелационен суд Скопје, стр. 10 (април 2019 г.).

¹⁵ „Службен весник на РМ“ бр. 30/2009, 124/2010, 18/2011, 36/2011, 54/2011, 13/2012, 144/2012, 25/2013, 79/2013, 137/2013, 163/2013, 27/2014, 28/2014, 42/2014, 115/2014, 149/2014, 187/2014, 44/2015, 129/2015, 217/2015, 226/2015, 30/2016, 31/2016, 39/2016, 71/2016, 132/2016, 35/2018, 64/2018 и 168/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 244/2019, 18/2020 и 279/2020.

помошни градби (до 50 метри квадратни), потпорни сидови, рекламни паноа, мерни станици, огради и слично. При донесувањето на овој заклучок, судот најверојатно тргнал само од формата и од називот на управниот акт што се донесува (решение), а не и од самата негова суштина и од придружната документација што е должен да ја поднесе градителот. Имено, точно е дека за овие градби донесува решение надлежниот орган, но мора да се истакне дека и тие се градби како и останатите од членот 56 од Законот за градење. **Оттука, сметам дека не е соодветно исклучувањето од кругот на одговорноста само поради јазична и термилошка разноликост.** Напротив, во практиката е докажано дека најголем број од овие градби (натстрешници, базени, огради, паноа) се градат без одобрение, со крајно непочитување на основните урбанистички параметри, а со тоа директно може да бидат загорзени здравјето и безбедноста на граѓаните.

Решението за градење на овие објекти (според членот 73 од Законот за градење) според формата е управен акт, ист како и Одобрението за градење, со исти составни елементи, право на поука, прилог-документација и слично.

3.1. Компаративни искуства во Србија и во Хрватска

Доколку се анализираат одредбите од српскиот Кривичен законик¹⁶, веднаш може да се констатира дека бесправното градење е инкриминирано во членот 219-а. Делото се нарекува „градење без градежна дозвола“. Во извршителскиот круг на битието на делото влегуваат: лице што изведува работи или одговорно лице во правното лице што изведува работи, лице што е инвеститор или одговорно лице во правното лице што е инвеститор, како и лице што е одговорен проектант, односно лице што ја извршува техничката контрола (кај нас – технички прием). Следствено на ова, за разлика од нашиот законик, тука во членот не е изречно пропишана кривична одговорност за службеното лице што ќе издаде решение спротивно на законските прописи. Според моето мислење, ваквото законско решение е сосема исправно и ги поткрепува наводите дека треба да се избришат одредени ставови од членот 244-а во нашиот КЗ.

¹⁶ Krivicni zakonik, Sluzben glasnik RS (br.85/2005, 88/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016, 35/2019), clan 219-a, stav 1.

Хрватскиот Кривичен законик¹⁷ во членот 221 има пропишано кривично дело со назив „Опасно изведување градежни работи“. Дикцијата на членот укажува на тоа дека во извршителскиот круг на ова дело влегува „оној што при проектирање, спроведување стручен надзор над градење, при градење или изведување работи или при отстранување градби постапува спротивно на прописите или општопризнаените правила на струката и со тоа ќе предизвика опасност за животот или телото на луѓето или имотот од поголеми размери...“ Исто како и во српскиот законик, ниту овде нема пропишана директна кривична одговорност за службено лице што во државните органи работи на нивно одобрување. Хрватското законско решение е еклатантен пример за елегантен начин на уредување на противправните дејствија од градежната област. Членот е доволно краток, но истовремено и доволно долг за да се користи од случај до случај.

5. Дилемите во врска со одредбата „Противправно стекнување и прикривање имот“ (член 359-а)

Во 2004 година беа направени измени во Кривичниот законик на РМ со воведувањето ново кривично дело „Прикривање на потеклото на несразмерно стекнат имот“ (член 359-а). Ова дело беше систематизирано во главата на кривични дела против службената положба и овластувања. Во 2009 година, тоа беше заменето и дополнето со делото „Противправно стекнување и прикривање имот“ (член 359-а), кое опстојува и денес.

Веднаш треба да се потенцира дека дури и по 11 години од воведувањето на ова кривично дело **не постои правосилна судска пресуда за него согласно официјалните податоци од Државниот завод за статистика**. Оттука, со право се јавуваат дилеми дали постојат некои нејаснотии околу битието на делото или, пак, институциите имаат проблеми при практичната примена? Можеби и двете?

Битието на делото се состои од дејствување на службено лице или одговорно лице од јавно претпријатие или друго правно лице што располага со државен капитал, спротивно на законската должност за пријавување на имотната состојба или нејзина промена, при што ќе даде лажни или нецелосни податоци за својот имот или за имотот на членовите на

¹⁷ Kazneni zakon, NN RH (br.125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21), članak 221, st. 1.

неговото семејство, кој во значителна вредност ги надминува неговите законски приходи. Квалификаторен облик на делото претставува големината на имотот, односно доколку тој е во големи размери, тогаш пропишана е казна затвор од една до осум години и парична казна. Дадена е законска основа дека сторителот на делата нема да се казни доколку во постапката пред судот даде прифатливо објаснување за потеклото на имотот.

Најпроблематичен е ставот 5 од членот 359-а во кој е наведено дека имотот кој ги надминува приходите што сторителот законски ги остварил и за кои дал непотполни или лажни податоци или ги криел неговите вистински извори се конфискува. Оваа одредба е во директна спротивност со одредбата од **членот 76 од Законот за данок на личен доход**¹⁸, затоа што во него е наведено дека „лице кое поседува имот или располага со средства поголеми од оданочените, кои потекнуваат од доход на кој не е утврден данок и чие потекло не може да се докаже, органот за јавни приходи донесува решение за негово оданочување“. Практичните проблеми што произлегуваат од ваквата поставеност на одредбите ги ставаат во дилема сите за тоа дали прво ќе се врши оданочување или конфискација.

При споредба на одредбите од Кривичниот законик со одредбите од Законот за спречување на корупцијата (член 110), **се доаѓа до заклучок дека доколку функционер даде лажни или непотполни податоци, ќе одговара кривично, а ако воопшто не даде податоци, ќе одговара прекршочно.** Имено, во членот 110 од Законот за спречување на корупцијата, како прекршок предвидено е недоставување анкетен лист и изјава за интереси од страна на функционерот до ДКСК.

Имајќи го предвид горенаведеното, потребно е целосно редефинирање и на битието на делото од членот 359-а, но и соодветни измени во Законот за спречување на корупцијата со цел да се разграничи кривичната од прекршочната одговорност.

Заклучок

Како што впрочем произлегува и од насловот на самиот труд, ова е само еден дел од насоките кон кои би требало да се движат идните измени на Кривичниот законик. Иако, на

¹⁸ Закон за данок на личен доход, „Сл. весник на РСМ“ бр. 241/18, 275/19, 290/20 и 85/21.

прв поглед, теоретските поими изгледаат како не многу значајни и битни, сепак, во крајна инстанца, сите практични проблеми произлегуваат од нејасните, непрецизните и двосмислените правни норми.

Така, кај кривичното дело од членот 244-а (Бесправно градење) од КЗ, сметам дека реформите би можеле да се движат во повеќе насоки – од номотехничка измена на насловот на кривичното дело, потоа целосно бришење на ставот 4 затоа што решение за локациски услови како правен акт не постои веќе 10 години (од 2011 година е избришан од Законот за градење), па сè до примена на овој член за сите видови градби.

Во поглед на делото од членот 204 од КЗ (Точење алкохолни пијалаци на малолетници), добро би било да се размислува во насока на декриминализирање на ова дело, но не целосно, односно негово поместување во прекршочната област. Измена би можело да се направи и во насока на номотехничко и граматичко прецизирање на членот, со што во ставот 1 наместо зборот „ќе послужи“, да стои зборот „ќе точи алкохол“.

Целосно редефинирање е потребно и на членот 359-а (Противправно прикривање и стекнување имот), на тој начин што треба да се усогласат одредбите од Законот за спречување на корупцијата и судирот на интереси со одредбата од Кривичниот законик. Треба на јасен и прецизен начин да се дефинира што е прекршок, а што е кривично дело кај неоснованото стекнување имот.

Практичните проблеми треба да бидат согледани навреме, со цел да се избегнат долги и тешки судски процеси, а следствено на нив, и евентуални повреди на слободите и правата загарантирани со Европската конвенција за човекови права.

КОРИСТЕНА ЛИТЕРАТУРА

1. Билтен на судска пракса, АС Штип, Јуни 2013, стр. 35
2. Билтен на судска пракса бр.11, Апелационен суд Скопје, стр. 10 (април 2019 г.)
3. Council of Europe, The Rule of Law on the Internet and in the Wider Digital World, Council of Europe Publishing, Strasbourg, 2014b, p. 8

4. Закон за данок на личен доход („Сл. весник на РСМ“ бр. 241/18, 275/19, 290/20 и 85/21)
5. Закон за постапување со бесправно изградени објекти („Службен Весник на РМ“ бр. 23/2011, 54/2011, 155/2012, 53/2013, 72/2013, 44/2014, 115/2014, 199/2014, 124/2015, 129/2015, 217/2015, 31/2016 и 190/2017)
6. Закон за градење („Службен весник на РМ“ бр. 30/2009, 124/2010, 18/2011, 36/2011, 54/2011, 13/2012, 144/2012, 25/2013, 79/2013, 137/2013, 163/2013, 27/2014, 28/2014, 42/2014, 115/2014, 149/2014, 187/2014, 44/2015, 129/2015, 217/2015, 226/2015, 30/2016, 31/2016, 39/2016, 71/2016, 132/2016, 35/2018, 64/2018 и 168/2018 и „Службен весник на Република Северна Македонија“ бр. 244/2019, 18/2020 и 279/2020)
7. Законот за сопственост и други стварни права („Службен весник на РМ“ бр. 18/2001; 92/2008; 139/2009 и 35/2010)
8. Zakon protiv prekršajima o javnom redu I miru - Sluzbeni glasnik RS (br. 6/2016, 24/2018), član 21
9. Zakon o ugostiteljskoj djelatnosti (NN br.85/15, 121/16, 126/21)
10. Камбовски, В., Коментар на Кривичен законик на РМ (2015) – Второ изменето и дополнето издание, Клуб Матица, стр. 53
11. Кривичен законик („Службен весник на Република Македонија“ бр. 37/1996, 80/1999, 4/2002, 43/2003, 19/2004, 81/2005, 60/2006, 73/2006, 7/2008, 139/2008, 114/2009, 51/2011, 135/2011, 185/2011, 142/2012, 166/2012, 55/2013, 82/2013, 14/2014, 27/2014, 28/2014, 41/2014, 115/2014, 132/2014, 160/2014, 199/2014, 196/2015, 226/2015, 97/2017 и 248/2018)
12. Kazneni zakon, NN RH (br. 125/11, 144/12, 56/15, 61/15, 101/17, 118/18, 126/19, 84/21)
13. Krivicni zakonik, Sluzben glasnik RS (br. 85/2005, 88/2005, 72/2009, 111/2009, 121/2012, 104/2013, 108/2014, 94/2016, 35/2019)
14. Ристиќ, Ј., Структура и функционирање на ЕСЧП, Фондација „Фридрих Еберт“ – Скопје, 2018, стр. 26

ABOUT THE DILEMMAS IN CERTAIN CRIMES IN THE CRIMINAL CODE OF NORTH MACEDONIA

Abstract

The aim of this paper is to point out some dilemmas that are arising from the essence of the crimes in our Criminal Code, which are from nomo-technical aspect, but can further cause both theoretical and practical problems not only in the actions of the police and the public prosecution, but also in the process of reaching the court verdict. Of course, the paper intention is also to indicate to the relevant state institutions (policy makers) in which direction should move the upcoming announced amendments to the Criminal Code. Certainly, they should not be just some crimes that are „undertaken” from other codes without further adaptation to our society.

By using the methods of analysis and synthesis, hence concretization and specification, attention will be brought to the dilemmas observed so far from the case law, and of course the possible new dilemmas will be highlighted. Where is necessary, the comparative method will be used in order to present certain legal solutions in our neighbourhood.

Finally, the paper provides specific suggestions by the author to amend or redefine the descriptions of some crimes, as well as guidelines in order to harmonize other laws with the Criminal Code, because it is essential that the normative reform is comprehensive, clear and precise.

Key words: *reform, clarity, illegally obtained property and conceiving property, serving minors with alcohol, illegal constructing*

¹⁹ The author is candidate for judge/public prosecutor from the 7-th generation of the Academy for judges and public prosecutors „Pavel Shatev” - Skopje. He has Bachelor and Master degree in Criminal Law on the Law Faculty Iustinian the First in Skopje. E-mail gorandmvsk@yahoo.com.